



487

Besluit van 22 september 1993, houdende uitvoeringsbepalingen van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Uitvoeringsbesluit WHW)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, van 28 mei 1993, nr. 92077964/4685, directie Wetgeving en Juridische Zaken, gedaan mede namens Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

Gelet op artikel 6.13, derde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;

Gezien het advies van de Onderwijsraad (advies van 21 december 1992, nr. OR 92000271/3 T);

De Raad van State gehoord (advies van 2 augustus 1993, No. W05.93.0338);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen, van 21 september 1993, nr. 93064058/4685, directie Wetgeving en Juridische Zaken, uitgebracht mede namens Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

a. wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;

b. Onze minister: Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen en, voor zover het betreft het onderwijs op het gebied van landbouw en natuurlijke omgeving, Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

c. opleiding: een opleiding als bedoeld in artikel 7.3 van de wet; en

d. register: het Centraal register opleidingen hoger onderwijs, bedoeld in artikel 6.13 van de wet.

HOOFDSTUK 2. BEPALINGEN BETREFFENDE STUDENTEN

Afdeling 1. Persoonlijke omstandigheden bij studie-advies

Gereserveerd.

HOOFDSTUK 3. BEPALINGEN BETREFFENDE OPLEIDINGEN

Afdeling 1. Centraal register opleidingen hoger onderwijs

Artikel 3.1. Indeling register

Het register bestaat uit de volgende onderdelen:

- a. onderwijs,
- b. landbouw en natuurlijke omgeving,
- c. natuur,
- d. techniek,
- e. gezondheidszorg,
- f. economie,
- g. recht,
- h. gedrag en maatschappij, en
- i. taal en cultuur.

Artikel 3.2. Subonderdelen

1. Het onderdeel onderwijs kent, naast opleidingen die niet onder een subonderdeel worden ondergebracht, de volgende subonderdelen:

- a. universitaire eerstegraads lerarenopleidingen,
- b. lerarenopleidingen speciaal onderwijs, en
- c. voortgezette opleidingen tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in algemene vakken.

2. Het onderdeel gedrag en maatschappij kent, naast opleidingen die niet onder een subonderdeel worden ondergebracht, het subonderdeel hogere kaderopleiding pedagogiek.

3. Het onderdeel taal en cultuur kent, naast opleidingen die niet onder een subonderdeel worden ondergebracht, de volgende subonderdelen:

- a. voortgezette opleidingen bouwkunst,
- b. voortgezette kunstopleidingen, en
- c. opleidingen op het gebied van de kunst.

Artikel 3.3. Levering gegevens

Onze minister kan voorschriften geven voor de wijze waarop gegevens die in het register worden opgenomen, dienen te worden geleverd.

Artikel 3.4. Verstrekking gegevens

1. Op een daartoe ingediend verzoek kunnen gegevens die in het register zijn opgenomen, worden verstrekt. Bij dat verzoek wordt aangegeven welke gegevens worden verlangd alsmede de gewenste wijze van verstrekking.

2. Binnen een maand na ontvangst van het verzoek, wordt aan aanvrager bekendgemaakt of het verzoek kan worden gehonoreerd. Indien het verzoek zal worden gehonoreerd, wordt tevens aangegeven binnen welke termijn dit zal geschieden alsmede of aan de verstrekking kosten zijn verbonden en zo ja, hoe hoog de verschuldigde vergoeding, met inachtneming van artikel 3.5, zal zijn.

3. De verstrekking kan slechts worden geweigerd als de gevraagde

gegevens niet beschikbaar zijn, of de gevraagde wijze van verstrekking niet kan worden uitgevoerd.

Artikel 3.5. Vergoeding verstrekte gegevens

1. Indien een verzoek als bedoeld in artikel 3.4 wordt gedaan door anderen dan de besturen van instellingen waarop de wet betrekking heeft dan wel de adviescommissie onderwijsaanbod, bedoeld in artikel 6.3 van de wet, is voor het verstrekken van gegevens een vergoeding verschuldigd.

2. De verschuldigde vergoeding is afhankelijk van:

- a. de tijd die aan het afhandelen van het verzoek wordt besteed, waarbij een tarief van f 58,- per uur wordt berekend,
- b. de hoeveelheid te verstrekken gegevens, waarbij een tarief van f 75,- per 1 000 records wordt berekend en een tarief van f 5,- per 1 000 regels,
- c. de wijze van verstrekking van de gegevens, waarbij voor de gegevensdragers de kostprijs wordt berekend, en
- d. de administratiekosten van f 7,- per aanvraag alsmede de verzendkosten, waarvoor de kostprijs wordt berekend.

Afdeling 2. Aanvullende eisen

Gereserveerd.

Afdeling 3. Overige eigen bijdragen

Gereserveerd.

HOOFDSTUK 4. SLOTBEPALINGEN

Artikel 4.1. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en werkt voor wat betreft de artikelen 3.1 en 3.2 terug tot en met 1 mei 1993.

Artikel 4.2. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Uitvoeringsbesluit WHW.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 22 september 1993

Beatrix

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
M. J. Cohen

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman

Uitgegeven de *dertigste* september 1993

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen
Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 12 oktober 1993, nr. 195

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1. Artikel 1.1.	ALGEMENE BEPALINGEN Begripsbepalingen
HOOFDSTUK 2. Afdeling 1.	BEPALINGEN BETREFFENDE STUDENTEN Persoonlijke omstandigheden bij studie-advies
GERESERVEERD	
HOOFDSTUK 3. Afdeling 1. Artikel 3.1. Artikel 3.2. Artikel 3.3. Artikel 3.4. Artikel 3.5. Afdeling 2.	BEPALINGEN BETREFFENDE OPLEIDINGEN Centraal register opleidingen hoger onderwijs Indeling register Subonderdelen Levering gegevens Verstrekking gegevens Vergoeding verstrekte gegevens Aanvullende eisen
GERESERVEERD	
Afdeling 3.	Overige eigen bijdragen
GERESERVEERD	
HOOFDSTUK 4. Artikel 4.1. Artikel 4.2.	SLOTBEPALINGEN Inwerkingtreding Citeertitel

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

Inleiding

In de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) wordt op veel plaatsen de opdracht dan wel de mogelijkheid gegeven bij algemene maatregel van bestuur uitvoeringsregelen vast te stellen. Uit een oogpunt van overzichtelijkheid wordt een aantal van die regelingen ondergebracht in een Uitvoeringsbesluit WHW. Het betreft in ieder geval de regelingen op basis van de artikelen 6.13, derde lid, 7.9, vijfde lid, 7.26, tweede lid, en 7.46, tweede lid, van de WHW. In het Uitvoeringsbesluit WHW worden niet meegenomen de regeling op grond van artikel 2.6 ten aanzien van de bekostiging van het hoger onderwijs en onderzoek alsmede de regelingen ten aanzien van de rechtspositie en het overleg. Hiervoor worden aparte besluiten tot stand gebracht.

In het onderhavige besluit wordt hoofdstuk 3 van het Uitvoeringsbesluit WHW «Bepalingen betreffende opleidingen» ingevuld. In artikel 6.13 van de WHW is de verplichting neergelegd een Centraal register opleidingen hoger onderwijs aan te leggen en te beheren.

Het register dient een systematisch geordende verzameling te zijn van gegevens met betrekking tot de opleidingen die door de instellingen van hoger onderwijs worden verzorgd. Het onderhavige besluit geeft uitvoering aan de in het derde lid van artikel 6.13 van de WHW gegeven opdracht de inrichting en de werking van het register te regelen.

Functies van het register

De behoefte aan een register wordt mede ingegeven door de in de WHW voorziene vergroting van de programmeervrijheid van de instellingen. Deze zal naar verwachting leiden tot een grotere diversiteit aan opleidingen, waarmee beter ingespeeld kan worden op de behoeften van de studenten en de arbeidsmarkt.

Een en ander maakt een helder en inzichtelijk overzicht van alle opleidingen nodig.

De WHW bepaalt in het vierde lid van artikel 6.13 welke gegevens het register van elke opleiding dient te bevatten. Het register vervult derhalve verschillende kadastrale functies.

In de eerste plaats is de opname van een opleiding in het register een voorwaarde voor het ontstaan van bepaalde rechtsgevolgen, bijvoorbeeld ten aanzien van:

- de bekostiging,
- de studiefinanciering, en
- het civiel effect.

Wat betreft de bekostiging wordt opgemerkt dat de indeling van een opleiding in het register niet bepalend is voor de hoogte van de bekostiging. Die wordt bepaald bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 2.6 van de WHW.

In de tweede plaats is dat de ordenende functie. Naast het inzicht in welke opleidingen aan welke instelling worden verzorgd, biedt het register tevens duidelijkheid ten aanzien van de volgende punten:

- of het hoger beroepsonderwijs dan wel wetenschappelijk onderwijs betreft,
- tot welk onderdeel van het register de opleiding behoort,
- wordt de opleiding in voltijd en/of in deeltijd gegeven,
- wat is de studielast van de opleiding,
- of de opleiding aan het eind van de propedeutische fase een afsluitend examen kent,

- wat de hoofdlijnen van de onderwijs- en examenregeling zijn,
- of het een opleiding gericht op een bepaald beroep betreft, waarvoor bij of krachtens de wet vereisten zijn gesteld,
- of de instelling de mogelijkheid biedt in het eerste jaar deficiënties weg te werken,
- worden eisen omtrent het verrichten van werkzaamheden tijdens het volgen van de opleiding gesteld, en
- wat is de gemeente waar de opleiding wordt verzorgd.

Indeling

De WHW stelt in het vierde lid van artikel 6.13 dat het register zal worden ingedeeld in onderdelen en voor zover nodig in subonderdelen. De onderdelen betreffen op grond van datzelfde artikellid gebieden van onderwijs. Voorts wordt in de WHW bepaald dat er ten minste de navolgende onderdelen zijn: landbouw en natuurlijke omgeving, techniek en recht, alle in verband met de titulatuur en voor wat het eerste onderdeel betreft tevens in verband met de specifieke verantwoordelijkheid van de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

In overeenstemming met het gestelde in de toelichting bij de eerste nota van wijziging op het wetsvoorstel WHW (Kamerstukken II, vergaderjaar 1989/90, 21 073, nr. 5) is in dit besluit gekozen voor de in het oorspronkelijk ingediende wetsvoorstel (Kamerstukken II, 21 073, nr. 2) neergelegde indeling. Derhalve zijn er negen onderdelen van hoger onderwijs:

- onderwijs,
- landbouw en natuurlijke omgeving,
- natuur,
- techniek,
- gezondheidszorg,
- economie,
- recht,
- gedrag en maatschappij, en
- taal en cultuur.

Gekozen is voor een indeling die zo veel mogelijk voldoet aan de doelstellingen van het register, namelijk inzichtelijkheid en helderheid van het totaal aan aangeboden opleidingen. De opzet van het register sluit bovendien aan bij de onder de voorgaande regelgeving bestaande registraties ten aanzien van het wetenschappelijk onderwijs en het hoger beroepsonderwijs, zoals het Academisch Statuut, de Tijdelijke regeling h.b.o.-opleidingen en het OU-statuuut.

In het register worden opleidingen geregistreerd en geen afstudeervarianten. Deze varianten kunnen door de instellingen vrijelijk worden ingesteld. De varianten worden wel zichtbaar in de hoofdlijnen van de onderwijs- en examenregeling die door de desbetreffende instelling voor de desbetreffende opleiding zijn vastgesteld. Deze hoofdlijnen worden opgenomen in het register bij de desbetreffende opleiding.

Van de wettelijke geboden mogelijkheid om subonderdelen in te stellen is beperkt gebruik gemaakt. Slechts daar waar de WHW specifieke bepalingen kent op een fijnmaziger niveau dan dat van onderdeel, is gekozen voor een onderverdeling in subonderdelen. De gekozen subonderdelen bij de onderdelen onderwijs, gedrag en maatschappij alsmede taal en cultuur vloeien voort uit de artikelen 7.4, 7.5, 7.29 en 6.16 van de WHW.

De keuze voor een sobere indeling is ingegeven door de bepaling in de WHW dat slechts daar waar nodig een nadere indeling in het register wordt gemaakt.

Werking

Omtrent de werking van het register bepaalt de wet in artikel 6.13 dat het openbaar is en dat de ondergetekenden belast zijn met de aanleg, het beheer, de bekendmaking en met de verstrekking van informatie uit het register. De feitelijke uitvoering van de werkzaamheden zal geschieden door de Informatiseringsbank te Groningen.

De bekendmaking van het register dient jaarlijks voor 1 juli te geschieden. De bekendmaking zal geschieden op verschillende wijzen. In de eerste plaats worden de computergegevens onbewerkt ter inzage gelegd in de bibliotheek van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. In de tweede plaats worden de gegevens in bewerkte vorm gepubliceerd.

Voor het verstrekken van gegevens uit het register aan anderen dan de besturen van de instellingen of aan de adviescommissie onderwijsaanbod – die advies uitbrengt over voorstellen van de instellingen tot het instellen van nieuwe opleidingen – wordt in artikel 3.5 van dit besluit bepaald dat daarvoor een vergoeding verschuldigd is conform de daartoe in het derde lid van artikel 6.13 van de WHW geboden mogelijkheid.

De opzet van het register maakt het mogelijk dat een verscheidenheid aan vragen van belangstellenden kan worden beantwoord.

Adviezen

De Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten kan zich, blijkens haar brief van 21 december 1992 (kenmerk VSNU 92/2056 U) vinden in de in het ontwerp-besluit neergelegde indeling in het register. Wel vraagt de VSNU of met hen overleg zal worden gepleegd alvorens voorschriften worden gegeven voor de wijze waarop de gegevens ten behoeve van het register door de instellingen dienen te worden geleverd.

Deze voorschriften zullen alleen worden gegeven als overleg niet tot volledige overeenstemming leidt. Over de regeling waarbij eventueel voorschriften worden gegeven, zullen de VSNU en de HBO-Raad worden geconsulteerd.

De HBO-Raad pleit in zijn reactie, gedateerd 21 december 1992 (kenmerk BS.64.WG/92.1736) voor een register zonder indeling, hetgeen overigens wetswijziging zou impliceren. De HBO-Raad vindt dat de nagestreefde inzichtelijkheid niet wordt bereikt omdat met de gekozen indeling verschillende doelen worden nagestreefd, die elkaar deels overlappen, te weten onderscheid naar beleidsterrein, civiel effect, onderwijsinhoudelijk onderscheid en onderscheid naar arbeidsmarkt. Dit kan in concrete gevallen leiden tot een kunstmatige toedeling van opleidingen aan onderdelen. Voorts zou de indeling in het register de differentiatie en vernieuwing in het onderwijs bemoeilijken omdat deze met name plaatsvindt op het snijvlak van de onderdelen. Als alternatief voor het geheel achterwege laten van een indeling komt de HBO-Raad met de suggestie in het register slechts de in de wet genoemde onderdelen (techniek, recht en landbouw en natuurlijke omgeving) op te nemen met daarnaast een onderdeel «overige».

Naar aanleiding van deze bezwaren van de HBO-Raad merken ondergetekenden het volgende op. Eén van de belangrijkste functies van het register is het verkrijgen van een overzichtelijk beeld van alle opleidingen. Daartoe schrijft de wet voor dat het register wordt ingedeeld in onderdelen. Een beperking tot slechts die onderdelen die in de wet worden genoemd, doet geen recht aan de bedoeling van de WHW. Zo zal het niet verklaarbaar zijn waarom opleidingen op het gebied van de techniek, het recht en de landbouw wel worden onderscheiden en bijvoorbeeld economische opleidingen en opleidingen op het gebied van

het onderwijs niet. Door het rangschikken van alle andere opleidingen in een onderdeel «overige» ontstaat bovendien een onevenwichtige indeling, die de inzichtelijkheid van het onderwijsaanbod zeker niet ten goede zal komen.

De in dit besluit voorgestelde indeling is een maatschappelijk aanvaardbare indeling en sluit bovendien aan bij de bestaande indelingen in het hoger onderwijs.

Voorts gaat het voorstel van de HBO-Raad voorbij aan de noodzaak om bepaalde opleidingen te groeperen, omdat daarvoor specifieke wettelijke bepalingen gelden. Met uitzondering van deze opleidingen zijn overigens aan een bepaalde indeling in het register geen rechtsgevolgen verbonden.

Tenslotte zij nog opgemerkt dat de voorgeschreven indeling van het register er niet aan in de weg staat dat de gegevens in het register, afhankelijk van het doel waarvoor ze worden geraadpleegd, op een andere manier worden geordend. Het onderhavige besluit laat die mogelijkheid geheel open. In dit verband wordt verwezen naar artikel 3.4 van het besluit.

Gezien de bovenstaande overwegingen achten ondergetekenden het niet opportuun de wensen van de HBO-Raad ten aanzien van de indeling van het register in te willigen, te meer daar bij de behandeling van de WHW in het parlement uitvoerig over de indeling is gesproken. Vanwege (her)kenbaarheid en civiel effect is daar gevraagd om de indeling zoals die nu in het ontwerp-besluit is opgenomen.

Ondergetekenden sluiten zich in dezen aan bij de Onderwijsraad die in zijn advies van 21 december 1992 (kenmerk OR 92000271/3 T) opteert voor het voorshands hanteren van de voorgestelde indeling. Aan de hand van opgedane ervaringen kan later eventueel de indeling worden gewijzigd.

HBO-Raad, Onderwijsraad en Raad van State stellen dat het subonderdeel «opleidingen op het gebied van de kunst» overbodig is. Ten onrechte, aangezien in de eerste plaats op grond van artikel 7.4, vijfde lid, van de WHW alleen aan instellingen die een of meer van deze opleidingen verzorgen, ook voortgezette kunstopleidingen kunnen worden verbonden. In de tweede plaats wordt in artikel 7.29, derde lid, van de WHW alleen ten aanzien van opleidingen op het gebied van de kunst de mogelijkheid geboden af te wijken van de minimumleeftijd van 21 jaar bij een colloquium doctum.

Het feit dat het in dit ene geval niet om een voortgezette opleiding gaat, is niet relevant. Artikel 6.13, derde lid, van de WHW biedt zonder enige restrictie de mogelijkheid tot het voor zover nodig instellen van subonderdelen.

De Onderwijsraad opteert voor het onderbrengen van het subonderdeel «hogere kaderopleiding pedagogiek» binnen het onderdeel onderwijs. Ondergetekenden handhaven hun voorstel dit subonderdeel binnen het onderdeel gedrag en maatschappij onder te brengen. De opleiding leidt namelijk niet (zoals alle andere opleidingen binnen het onderdeel onderwijs dat wel doen) tot een onderwijsbevoegdheid. Bovendien passen deze beroepsopleidingen, gelet op de inhoud en het beoogde beroepsperspectief, beter binnen het onderdeel gedrag en maatschappij. Dat is ook de reden dat deze opleiding in de Tijdelijke regeling h.b.o.-opleidingen bij het hoger sociaal-agogisch onderwijs is ondergebracht. In de terminologie van het register is dat het onderdeel gedrag en maatschappij.

De Onderwijsraad merkt ten aanzien van het vragen van een vergoeding voor het verstrekken van (bewerkte) gegevens uit het register op, dat het billijk zou zijn als ook de adviescommissie onderwijsaanbod (artikel 6.3 van de wet) voor gratis verstrekking in aanmerking zou komen. Het ontwerp-besluit is dienovereenkomstig aangepast. De

bepaling in artikel 3.5, eerste lid, van het besluit is overigens niet van toepassing op het register zelf. Dat is openbaar en gratis voor een ieder toegankelijk. Artikel 3.5 ziet op situaties waarin iemand behoefte heeft aan een specifieke bewerking van bepaalde gegevens die in het register zijn opgenomen. Behoudens de in het artikel genoemde uitzonderingen dient een ieder te betalen voor een dergelijke bewerking, ook individuele leden van de Staten-Generaal. Uiteraard is het zo, dat indien de Tweede Kamer in het kader van de parlementaire openbaarheid verzoekt om inlichtingen uit het register, op de gebruikelijke wijze aan dat verzoek gehoor zal worden gegeven.

Tenslotte is naar aanleiding van het advies van de Onderwijsraad het ontwerp-besluit op een aantal punten terminologisch aangescherpt.

Het ontwerp-besluit is tevens, ter voldoening aan artikel 6.13, vijfde lid, overgelegd aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De leden van de Vaste Commissie voor onderwijs en wetenschappen hebben schriftelijke vragen gesteld. De vragen hebben geen aanleiding gegeven tot wijzigingen in het ontwerp-besluit. Wel hebben die vragen, die duiden op enige kennelijk bij de Kamerleden levende onduidelijkheden, geleid tot een aanvulling van de nota van toelichting op een aantal punten.

De financiële lasten die zijn gemoeid met het in stand houden van het register zijn reeds begroot bij de delegerende WHW. Het betreft circa 1,5 mensjaar.

Artikelsgewijs

Artikel 3.3

Gegeven de verantwoordelijkheid van de ondergetekenden voor het register, moeten indien nodig eisen gesteld kunnen worden aan de wijze waarop de gegevens geleverd worden.

Artikel 3.4

Onder gewenste wijze van verstrekking wordt verstaan: verstrekking op papier, op diskette of op tape (de gegevensdragers). Het is slechts de bedoeling bewerkingen van gegevensbestanden uit het totaal aan gegevens ten behoeve van het register te verstrekken.

De totale kosten van een aanvraag kunnen met behulp van de in artikel 3.5, tweede lid, opgenomen tarieven globaal worden berekend. De definitieve hoogte van de verschuldigde vergoeding wordt op grond van artikel 3.4, tweede lid, aan de aanvrager meegedeeld binnen een maand na de aanvraag. Om een indruk te geven van de totale kosten wordt vermeld dat voor een totale uitdraai op papier van het register zoals dat thans luidt, zonder specifieke bewerkingen van de informatie, moet worden gerekend op een bedrag van circa f 300,-, exclusief BTW, exclusief administratie- en verzendkosten.

Artikel 4.1

De artikelen 3.1 en 3.2 van dit besluit werken terug tot en met 1 mei 1993 in verband met het overgangsregister dat op grond van artikel 16.15 van de WHW drie maanden voor aanvang van het eerste studiejaar na inwerkingtreding van de WHW (te weten drie maanden voor 1 augustus, dat wil zeggen 1 mei 1993) dient te worden bekendge-

maakt. Dit overgangsregister gaat reeds uit van de indeling in onderdelen en subonderdelen zoals die in het onderhavige besluit wordt vastgesteld.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
M. J. Cohen

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman